

Introducere

Arborii sunt cei care dau nota caracteristică a pădurii. Ei au tulpini înalte care se transformă cu timpul în lemn. În pădurile noastre trăiesc multe specii de arbori dintre care unii au crescut în mod natural iar alții au fost plantați de om. Pe lângă arbori, în păduri mai cresc numeroși arbuști și plante nelemnoase. Plantele asigură hrana pentru animalele din pădure: fructe, frunze sau lemn. Arborii de toate vârstele își au fiecare rolul lor. Chiar și după ce a murit, un arbore asigură încă mult timp adăpost și hrană pentru alte plante și animale din pădure. În drumețiile noastre ne place să descoperim și să recunoaștem cât mai multe plante și animale. Dacă animalele sunt în general mai cunoscute, haideți în schimb să descoperim împreună cele mai răspândite specii de arbori care cresc în mod natural prin pădurile noastre! Textura scoarței, forma frunzei, aspectul florilor și al fructelor ne vor ajuta.

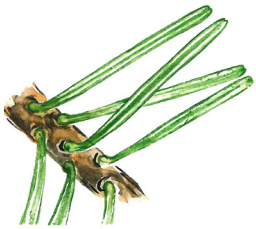
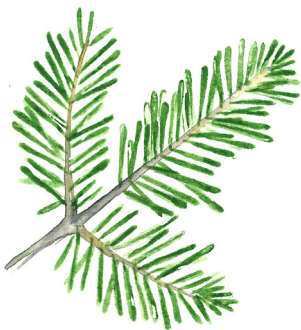
Brad

(*Abies alba*)

Conifere

Crește în zona de deal și munte între 600 și 1500 m altitudine, pe soluri profunde și fertile, în locuri ferite. Formează atât păduri pure cât și amestecuri, în special cu fagul și molidul. Tulpina este dreaptă, cilindrică, înaltă de până la 50 m și cu diametrul de 1-2 m (în mod exceptional poate atinge 60 m înălțime și 3-4 m în diametru). Este susținut de o rădăcină puternică, profundă, în formă de pivot. Scoarța este cenușie, netedă în tinerețe, apoi capătă un aspect solzos, și conține numeroase pungi de rășină. Frunzele au formă de ace turtite, la vârf obtuze (nu înțepă), cu partea superioară mai deschisă la culoare, iar pe partea inferioară au două dungi albicioase

paralele. Florile femele sunt sub formă de conuri brun-roșiatice lungi de 10-20 cm, iar florile mascul sunt gălbui și grupate. Sămânța este gălbuie și posedă o aripă ce îi permite să se răspândească la distanță cu ajutorul vântului. Este un arbore foarte rezistent la umbră, poate trăi foarte mulți ani în etajul inferior al pădurii până apare o oportunitate de a se înălța spre lumină. Este un arbore longeviv, trăind până la 700 ani.

Molid

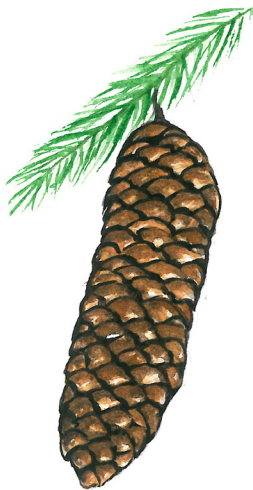
(Picea abies)

Îl întâlnim în etajul montan superior și subalpin unde urcă chiar până la peste 1800 m în Carpații Meridionali, dar apare și în depresiunile intramontane unde coboară în mod excepțional până la 500 m altitudine. Formează în general arborete pure, numite molidișuri, dar crește și în amestecuri cu bradul și fagul spre limita inferioară sau cu zâmbrul, zada și jneapănul la limita cu etajul subalpin. Are tulpina dreaptă, cilindrică, înaltă de 40-50 m, în mod excepțional chiar 60 m, cu grosime de până la 2 m la bază. Scoarța este netedă, brun-deschisă în

tinerețe apoi crapă și se exfoliază în solzi bruni-roșcați, de forme diverse. Frunzele au formă de ace ușor încovoiate, lungi de 1-3 cm care înțepă la atingere. Florile sunt sub formă de conuri cilindrice, în tinerețe roșii-gălbui, lungi de 10-20 cm. Este frecvent doborât de vânt datorită rădăcinii care pătrunde puțin adânc în sol. Trăiește 600 ani.

Pin

(*Pinus sylvestris*, *P. nigra*, *P. cembra*, *P. mugo*)

În timpul ultimei perioade glaciare, până acum vreo 10.000 ani, pinul silvestru (*P. sylvestris*) era cel mai răspândit arbore din centrul și estul Europei, însă în zilele noastre a rămas o specie relictă (supraviețuiește numai în anumite zone izolate, acolo unde are condiții specifice de viață). Chiar dacă este nepretențios față de condițiile în care viețuiește, e sensibil la concurența altor specii de arbori, și de aceea mai crește în mod natural doar sporadic, în locuri cu condiții de viață extreme: pe soluri sărace, stâncării, tinoave; în schimb apare în numeroase plantații realizate de om, în special pe versanții abrupti. Tulpina este cilindrică, relativ dreaptă, înaltă de 35-40 m, excepțional chiar 50 m. Scoarța cu nuanțe roșu-cărmiziu, se exfoliază înfășii lungi și subțiri. Frunzele au formă de ac, lungi de 4-7 cm, crescute câte

două. Conurile de culoare brun-cenușie sunt mici și cresc solitar, iar semințele se maturează în al doilea an și se răspândesc abia în al treilea. Trăiește în mod obișnuit aprox. 300 ani, excepțional existând exemplare care au depășit 700 ani. Pinul negru, varietatea de banat (*P. nigra banatica*)

este un arbore submediteranean, iubitor de căldură, și trăiește doar în câteva locuri din S-V țării. Zâmbrul (*P. cembra*) trăiește doar în etajul subalpin al câtorva masive înalte din Carpații Meridionali și Orientali, are semințe comestibile și se deosebește foarte ușor de restul speciilor de pin de la noi prin faptul că are acele grupate câte 5 față de 2 cum au toate celelalte specii. Jneapănul (*P. mugo*) este un arbust cu aspect de tufă, cu tulpini repente (târâtoare) și crește doar în etajul subalpin, în general dincolo de limita superioară a pădurii (1500-2300 m).

Tisă

(*Taxus baccata*)

Arbore de mici dimensiuni (10-15 m înălțime, rar 25 m) preferă zonele abrupte și stâncăriile, mai ales cele calcaroase, și suportă bine umbra. Îl găsim sporadic prin etajul inferior al pădurilor de fag și al amestecurilor de fag și conifere. Scoața cenușiu-roșcată se exfoliază în plăci subțiri.

Frunzele sunt în formă de ace, plane, lungi de 20-30 mm și late de 2 mm, iar spre deosebire de brad nu au pedos acele două dungi albe.

Este un arbore dioic: există indivizi femele și indivizi masculi. Întregul arbore este toxic, mai ales frunzele, cu excepția arilului

de culoare roșie care îmbracă sămânța și care este consumat de unele păsări. Este cel mai longeviv arbore european, putând trăi până la 2000-3000 ani.

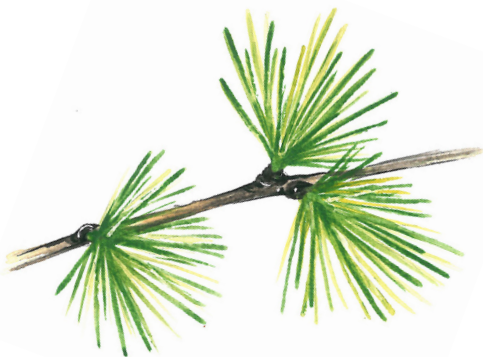
Zadă (Larice)

(*Larix decidua*)

Mult mai răspândită până în urmă cu vreo 10.000 ani, zăda mai crește azi natural doar cu caracter relict pe calcare sau conglomerate, în câteva masive înalte, în etajul subalpin și alpin-inferior: Bucegi, Ciucaș, Lotru și Ceahlău, excepție făcând doar populațiile din Munții Trascău (zona Vidolm) unde trăieștea la 800 m altitudine.

Tulpina este dreaptă sau uneori arcuită din cauza influenței factorilor de mediu (lumină, vânt, zăpadă), înaltă de 40-50 m, chiar 60 m în cazuri excepționale. Scoarța este cenușie, se desprinde în plăci neregulate, pe fundul

crăpăturilor se disting nuanțe roșii-violacee. Frunzele au formă deace grupate câte 30-40 pe crenguțe scurte, cad toamna, zădă fiind singurul conifer cu frunze căzătoare. Conurile sunt mici de 2-3 cm, de culoare brun-deschisă, cu formă aproape sferică. Trăiește 600-700 de ani.

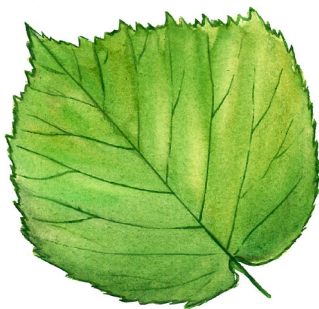
Alun

(*Coryllus avelana*)

Foioase

Arbust întâlnit frecvent prin luminișuri în etajul inferior al pădurilor de stejar, preferă solurile calcaroase, afânate. Crește sub formă de tufă cu tulpină ramificată de la bază, înalt de până la 5 m. Are scoarța netedă cenusiu-gălbuie. Frunzele sunt mari, cordiforme (formăde inimă) ascuțitela vârf, zimțate pe margini.

Fructul se numește alună de pădure și este comestibil. Traiește 80-90 ani.

Arin alb

(*Alnus incana*)

Arbore iubitor de umiditate, crește pe aluviuni de-a lungul văilor, în regiunea dealurilor înalte și la munte, ajungând până la 1300 m altitudine.

Tulpina înaltă de 20 m, subțire (până la 30 cm), este în general strâmbă. Scoarța este în general netedă, cenușiu-albicioasă, iar la arborii bătrâni prezintă crăpături puțin adânci. Frunzele sunt ovate (formă de ou) sau ovat-eliptice, zimțate pe margini, cenușiu păroase pe partea inferioară, și ascuțite la vârf.

Fructele au aripioare subțiri, roșii-brune. Trăiește puțin, aproximativ 50-60 ani.

Arin negru

(*Alnus glutinosa*)

Arbore iubitor de umiditate, îl întâlnim de-a lungul văilor râurilor și în zonele mlăștinoase, la câmpie și deal până în etajul montan inferior la 800-900 m altitudine, iar excepțional chiar până la 1300 m. Rădăcinile tinere prezintă noduli portocalii cu bacterii fixatoare de azot. Tulpina este dreaptă și înalta de până la 25-30 m. Scoarța este netedă, cenușie în tinerețe apoi devine negricioasă cu solzi colțuroși. Lemnul tăiat, expus la aer capătă o culoare cărmăzie, caracteristică. Frunzele au formă aproape rotundă dar cu vârful ciupit (obtuz). Fructele conțin săculeți cu aer

care le permit să plutească pe apă și astfel să se răspândească cu ușurință la distanță. Trăiește 100 ani.

Paltin (arțar)

(*Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*)

Există două specii de paltin: paltinul de câmp (*A. platanoides*) și paltinul de munte (*A. pseudoplatanus*). Îi întâlnim diseminați în mai toate pădurile, în amestec cu stejarii și carpenul la câmpie, cu fagul la deal și chiar în molidișuri până la 1600 m altitudine. Tulpina este dreaptă, înaltă de 25 m la paltinul de câmp și 40 m la cel de munte, cu scoarța de culoare cenușiu-brună sau brun-gălbuie, crăpată în plăci.

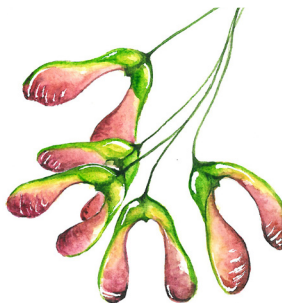
Frunzele au formă de palmă (palmată). Fructele sunt dispuse câte două, în formă de elice, cu aripioare care le permit să se răspândească la distanță cu ajutorul vântului. Trăiește 400-500 ani.

Arțar tătareasc

(*Acer tataricum*)

Arbore de mici dimensiuni (uneori arbust) crește în general în zona de câmpie, mai rar la deal. Este iubitor de caldură. Tulpina este înaltă de până la 10 m, strâmbă, ramificată, cu scoarța netedă, de culoare cenușiu-închisă cu nuanțe roșiatic-vineții, nu crapă. Frunzele au formă variabilă de la ovate (formă de ou) până la cordate (formă de inimă) și sunt asimetrice.

Florile verzi-gălbui, grupate, apar după înfrunzire. Fructele sunt grupate câte 2, sub formă de elice, cu aripi transparente rosiatic-purpurii, ajutându-le să se împrăştie la distanță cu ajutorul vântului. Trăiește până la 150 ani.

Jugastru (arțar de câmpie)

(*Acer Campestre*)

Arbore de mici dimensiuni, uneori arbust, iubitor de căldură, crește în mod obișnuit din silvostepă până în zona de deal, dar îl întâlnim chiar și în etajul montan, în stațiuni adăpostite, pe calcare. Tulpina înaltă de 10-15 m este strâmbă și plină de noduri. Scoarța cenușiu-gălbuie, presărată cu pete albicioase, crapă de timpuriu. Frunzele au formă de palmă (palmate), cu 3-5 lobi, păroase pe partea inferioară.

Florile sunt galben-verzui, dispuse în inflorescențe câte 10-20. Fructele sunt dispuse câte două, în formă de elice, cu aripioare care le permit să se răspândească la distanță cu ajutorul vântului. Are longevitate redusă, în general în jur de 100 ani.

Carpen

(*Carpinus betulus*)

Îl întâlnim în păduri de amestec, mai ales cu stejarul și gorunul în zona de câmpie și deal între 100-500 m, dar uneori și în amestec cu fagul și bradul urcând până la 1000 m altitudine. Tulpina este dreaptă, deseori torsionată (răsucită), înaltă de până la 25 m. Scoarța este netedă, cenușie, cu șanțuri verticale. Frunzele au formă ovat-eliptică, vârful ascuțit și marginile zimțate.

Fructele,
ajutate aripioare,
sunt purtate
de vânt și se
răspândesc cu
ușurință pe
distanțe mari.
Trăiește 100-120
de ani.

Castan comestibil

(*Castanea sativa*)

Arbore iubitor de căldură, apare localizat în unele depresiuni subcarpatice (Horezu, Tismana, Baia de Aramă etc.) dar și în Maramureș, în zona Baia-Mare, sau în Câmpia Transilvaniei pe Valea Fizeșului. A fost introdus la noi din antichitate, probabil adus din zona mediteraneană de coloniștii greci și romani.

Tulpina înalta de până la 30 m, este dreaptă, cilindrică, cu scoarța cenușie, la exemplarele bătrâne devine brună cu crăpături adânci. Frunzele mari de 10-12 cm

lungime, au formă de lance cu margini zimțate și nervuri proeminente. Fructele mari numite castane au culoarea brun-întunecată, sunt grupate până la 3 într-o cupa acoperită cu ghimpi deși și sunt comestibile. Este un arbore foarte longeviv putând să trăiască până la 1000 ani.

Cireș sălbatic

(*Prunus avium*)

Îl întâlnim de la câmpie până în etajul montan la aprox. 1000 m altitudine, diseminat prin păduri, coaste însorite, pe grohotișuri etc. Tulpina este dreaptă, înaltă de 20 m, cu scoarță netedă care se desprinde în fâșii circulare. Frunzele sunt alungite, cu margini zimțate.

Este cultivat de peste 2500 ani în Asia și ceva mai recent în Europa pentru fructe.

Cireșele sălbatice au gust dulce-amărui spre deosebire de cele cultivate care sunt dulci. Trăiește 100 ani.

Corn

(*Cornus mas*)

Arbust întâlnit prin tufărișuri și paduri de la câmpie și deal, până la 800 m altitudine. Crește până la 8 m, în general cu mai multe tulpini, cu diametrul de maxim 40 cm. Scoarța se exfoliază în solzi mărunți de culoare roșcată. Frunzele au formă ovat-eliptică și devin roșii toamna. Florile mici, galbene, dispuse în inflorescențe, înfloresc primăvara devreme înainte de înfrunzire. Fructele de culoare roșie sunt comestibile, cu gust acrișor. Trăiește până la 100 ani.

Fag

(*Fagus sylvatica*)

Îl întâlnim în întreg lanțul Carpaților, pornind din dealurile joase (300-500 m altitudine) și până în etajul montan la 1200-1400 m. Formează arborete pure dar și amestecuri cu gorun, carpen, brad și molid. Tulpina este dreaptă, cilindrică, înaltă de până la 40-45 m. Scoarța este netedă, subțire, cenușiu-albicioasă sau uneori albăstruie.

Frunzele au formă eliptică, lungi de 5-10 cm, nezimțate pe margini, când sunt tinere au peri pe ambele fețe. Fructul fagului se numește jir. Trăiește în jur de 300 ani, rar până la 500 ani.

Frasin

(*Fraxinus excelsior*)

Arbore iubitor de umiditate, îl întâlnim în grupuri prin păduri și zăvoaie de luncă, urcând până în etajul montan mijlociu la aprox. 1400 m altitudine. Tulpina este dreaptă, cilindrică, înaltă de până la 40 m. Scoarța este netedă, cenușiu-verzuie, chiar ușor roșiatică în tinerețe, apoi crapă devenind cenușiu-negricioasă.

Frunzele dunt lungi de până la 40 cm, compuse din 7-15 foliole, cu formă de lance (lanceolate). Fructele cenușiu-gălbui, cu aripioare, rămân pe ramuri peste iarnă și se împrăstie abia în primăvară. Trăiește aprox. 200 ani.

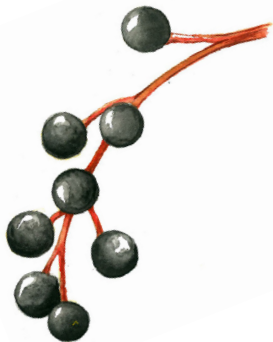
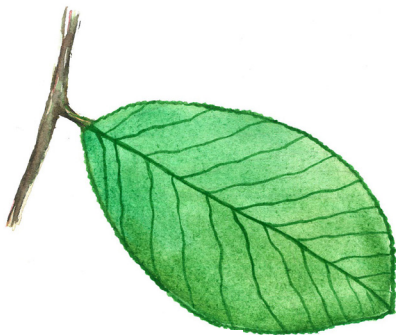

Mălin

(*Prunus padus*)

Arbore întâlnit prin pădurile de luncă, zăvoaie, în regiunea de deal, munte și, mai rar, la câmpie, preferă să crească pe malurile apelor. Tulpina înaltă de până la 15 m are scoarța netedă, cenușiu-negricioasă. Frunzele sunt eliptice, rotunjite la bază și ascuțite la vârf, zimțate pe margini. Florile sunt albe, frumos mirositoare, grupate în inflorescențe, iar fructele sunt mici, de culoare neagră și comestibile. Traiește 70-80 ani.

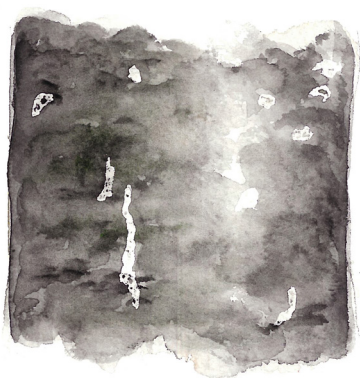

Măr pădureț

(*Malus sylvestris*)

Arbore de talie mica, îl întâlnim ca specie de amestec în pădurile de la câmpie până în etajul montan al făgetelor. Tulpina înaltă de până la 15 m crește neregulat, cu scoarță de culoare brun-negricioasă care se exfoliază în plăci. Lujerii sunt spinoși, frunzele au formă ovat-eliptică sau rotundă, iar toamna se colorează în roșu-purpuriu. Fructele sunt mere, mai mici decât cele de livadă și cu gust astringent. Trăiește până la 150 ani.

Mesteacăn

(*Betula pendula*)

Îl întâlnim din regiunea dealurilor până în etajul montan la aprox. 1500 m altitudine. Este o specie iubitoare de lumină, care nu suportă umbrirea; din această cauză și datorită semințelor care se răspândesc rapid la mare distanță purtate de vânt, mesteacănul este o specie pionier, una din primele care se instalează pe pajiști, după tăierea pădurii sau după incendii, etc. Tulpina este zveltă, conică, înaltă de până la 30 m. Scoarța este albă, netedă, se desprinde în fâșii subțiri.

Frunzele au formă de romb, lucitoare pe față. Fructele sunt foarte mici și au două aripioare cu ajutorul cărora sunt ușor purtate de vânt. Un singur arbore poate produce odată până la 30 milioane de fructe. Trăiește 100 ani.

Nuc

(*Juglans regia*)

În mod natural îl întâlnim sporadic prin pădurile de amestec din regiunea de deal între 400 și 800 m altitudine, în schimb se întâlnește foarte frecvent cultivat prin livezi, grădini, pe marginea drumurilor, etc. Este iubitor de lumină. Tulpina este dreaptă, înaltă de până la 30 m, cu scoarța netedă argintiu-cenușie, iar la exemplarele mature mai închisă la culoare, cu crăpături mari. Frunzele sunt mari (25-40 cm lungime), compuse din 5-9 foliole. Fructele numite nuci sunt și ele mari, de formă eliptică, cu înveliș cărnos, verde care crapă la maturitate; sunt comestibile și foarte apreciate. Traiește 300-400 ani.

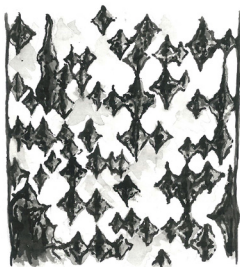

Plop

(*Populus alba*, *P. nigra*, *P. tremula*)

Spontan, la noi, există trei specii de plop: plopul alb, plopul negru și plopul tremurător. Plopul alb (*P. alba*) și plopul negru (*P. nigra*) se întâlnesc frecvent în zăvoaie și prin luncile râurilor mari, inclusiv în delta și lunca Dunării. Plopul alb formează arborete pure sau amestecuri cu plopul negru și alte specii iubitoare de umiditate: sălcii, arinul negru etc. Au tulpina cilindrică, înaltă de până la 30-35 m cu diametrul de peste 1.5 m. Plopul negru are deseori la baza tulpinii umflături, scoarța este cenușie, brăzdată de crăpături longitudinale, negricioase. Plopul alb are scoarța alb-verzuie, netedă, dar cu timpul apar crăpături adânci și negricioase. Frunzele au codița lungă, formă ovată până la rotund-ovată în cazul plopului alb, rombic-ovate sau triunghiulare în cazul plopului negru. Fructele sunt sub formă de capsule. Trăiesc în jur de 300-400 ani.

Plopul alb

Plopul negru

Plopul tremurător (*P. tremula*) este specie pionier, iubitor de lumină, îl întâlnim prin păduri în regiunea de deal și munte până la 1600 de m altitudine. Împreună cu mestecănușul sunt primii arbori care se instalează după tăierea pădurilor, incendii, prin luminișuri, pe pășuni etc. Tulpina este dreaptă, cilindrică, înaltă de 15-20 m (rar 30 m). Scoarța este albicioasă, cu reflexe verzui, netedă în tinerețe, mai târziu cu crăpături adânci, negricioase. Frunzele sunt ovate, cu pețiolul lung, care la cea mai mică adiere de vânt tremură. Fructele, la fel ca la ceilalți plopi, sunt sub formă de capsule. Longevitatea este mai redusă, în jur de 100 ani.

Păr pădureț

(*Pyrus pyraster*)

Arbore spinos, trăiește prin pădurile de stejar de la câmpie și deal. Tulpina este înaltă de până la 20 m, puternic ramificată, scoarța verde-roșiatică, mai tarziu acoperită de solzi cenușii, friabili. Frunzele sunt mici, rotund-ovate sau eliptice, lucitoare. Florile sunt albe iar fructele sunt asemănătoare perelor de livada, comestibile, dar cu gust astringent.

Salcie

(*Salix alba*, *S. fragilis*)

La noi cresc mai multe specii de salcie dar doar două au talie de arbore, salcia alba (*S. alba*) și salcia plesnitoare (*S. fragilis*), restul fiind mai degrabă arbuști. Le întâlnim pe malul apelor prin lunci, zăvoaie și, în general, în locurile umede din regiunea de câmpie și de deal, mai rar la munte. Suportă inundațiile de lungă durată și se dezvoltă bine pe soluri aluviale cu fertilitate bună. Tulpina este de obicei strâmbă, înaltă de 20-30 m, cu diametru de până la 2m.

Salcia albă

Scoarța este netedă cenușiu-verzuie la tinerețe, mai târziu cu crăpături brun-cenușii adânci, orientate de-a lungul tulpinii. Frunzele au formă de lance, lungi de până la 15 cm, cu zimți mărunți pe margini și ascuțite la vârf. Salcia albă are frunzele tinere păroase pe ambele fețe.

Mai târziu perii se păstrează doar pe partea inferioară în timp ce salcia plesnitoare are frunzele glabre (lipsite de peri). Lujerii anuali ai salciei plesnitoare se rup ușor de la bază, cu o plesnitură scurtă. Fructele sunt capsule alungite. Traiește 80-100 ani.

Salcia plesnitoare

Scoruș

(*Sorbus domestica*, *S. aucuparia*)

Există două specii de scoruș: scorușul de deal (*S. domestica*) și cel de munte (*S. aucuparia*). Sunt arbori de talie mică, ajungând până la 12-20 m înălțime.

Tulpina este relativ dreaptă, cu scoarță netedă, cenușiu-pătată. Frunzele sunt compuse din 9-21 foliole alungit-eliptice, cu margini zimțate. Din fructele cu proprietăți medicinale se prepară dulceturi, compoturi, băuturi alcoolice etc. Scorușul de munte trăiește doar aproximativ 80-100 ani în timp ce scorușul de deal atinge adesea 300-400 ani.

Scoruș de deal
(*S. domestica*)

Scoruș de munte
(*S. aucuparia*)

Sorb

(*Sorbus torminalis*)

Arbore întâlnit prin pădurile de foioase, de la câmpie până în etajul montan, preferă soluri calcaroase, profunde. Tuplina este înaltă de 20-25 m cu scoarța netedă în tinerețe, apoi acoperită de solzi. Frunzele sunt lat-ovate cu 3-5 perechi

de lobi. Florile sunt albe, iar fructele de culoare brună cu puncte albicioase au forma ovată, sunt lungi de 1-2 cm și sunt comestibile. Traiește 100-200 ani.

Sorb alb

(*Sorbus ariar*)

Arbore de talie mică, uneori arbust. îl întâlnim prin pădurile de foioase, de la câmpie până în etajul montan, preferă soluri calcaroase, profunde. Tulpina înaltă de 10-12m are scoarța netedă, cu numeroase pete alburii. Frunzele au formă eliptică până

la rotund-ovată, zimțate pe margini. Florile sunt albe, grupate în inflorescențe; fructele sunt sferice, de culoare roșu-portocaliu. Trăiește 80-100 de ani.

Soc

(*Sambucus nigra*)

Arbust ce trăiește pe soluri umede, fertile, bogate în humus. Îl întâlnim în etajul inferior al pădurilor de deal și câmpie, în luminișuri și la liziera pădurii. Tulpina se ramifică direct de la bază și are formă neregulată, înălțime de 4-5 m (rar 10 m), cu scoarță cenușie ce crapă la suprafață. Frunzele sunt compuse din 5-7 foliole de formă eliptică sau ovat-eliptică, cu marginile zimțate. Florile sunt dispuse în inflorescențe mari, plane, cu diametrul până la 20 cm, cu miros plăcut.

Fructele sunt negre, lucioase, sferice, cu gust dulce-acrișor. Din flori se obține o apreciată băutură răcoritoare fermentată numită socată, iar din fructele bogate în vitamina C se face dulceață sau sirop. Trăiește puțin, doar 50-60 ani.

Stejar

(*Quercus* sp.)

Prin pădurile și silvostepa de la noi întâlnim 7 specii de stejari: stejarul pedunculat (*Quercus robur*), gorunul (*Q. petraea*), cerul (*Q. cerris*), gârnița (*Q. frainetto*), stejarul brumăriu (*Q. pedunculiflora*) și stejarii pufoși (două specii: *Q. pubescens* și *Q. vergiliana*).

Îi întâlnim în zona de câmpie și dealuri până la 600-700 m altitudine, dar gorunul urcă frecvent și în zona montană chiar și la peste 1000

m altitudine. Formează arborete pure numite stejărete/ gorunete / cerete etc sau păduri de amestec numite șleauri. Sunt arbori iubitori de căldură și lumină. Trunchiul este drept, înalt de 30-40 m (în mod excepțional chiar și 50 m) și gros de 1-2 m, excepție fac stajarii pufoși care ating abia 15-20 m înălțime. Scoarța este brun-negricioasă cu crăpături adânci. Frunzele au formă lobată.

Fructul stejarilor se numește ghindă, are formă eliptică iar la bază are o cupă. Sunt arbori longevivi, trăiesc în medie 500-600 ani dar exceptional pot ajunge chiar și la 2000 ani. Arborii din neamul stejarului sunt ușor de identificat după forma caracteristică, lobată a frunzei. Dificultățile apar însă la identificarea diverselor specii, mai ales că hibridările sunt și ele destul de frecvente. Stejarul pedunculat se deosebește de gorun prin lungimea pețiolului (codița frunzei) și a pedunculului (codița ghindei) astfel: stejarul pedunculat are pețiolul scurt (2-4 mm) și pedunculul lung iar în cazul gorunului este invers, pețiolul lung (10 mm și peste) și pedunculul scurt. Cerul este poate cel mai ușor de identificat după mugurii înconjuțați de numeroase filamente lungi (stipele) și după cupa ghindei acoperită cu solzi lungi, zbârliți. Gârnița are în general cele mai mari frunze cu lungimea de până la 20 cm și lățime de până

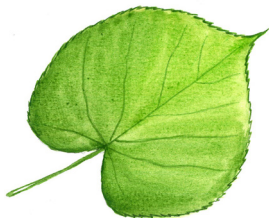
la 12 cm. Stejarul brumăriu se aseamănă cu cel pedunculat dar este caracteristic doar zonei de silvostepă din sudul țării, iar frunzele sunt cenușii-brumării pe partea inferioară. Stejarii pufoși pot fi identificați după mugurii și fața inferioară a frunzelor acoperite cu un puf albicios.

Tei

(*Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, *T. tomentosa*)

Spontan, la noi cresc 3 specii de tei: teiul pucios (*Tilia cordata*), teiul cu frunză mare (*T. platyphyllos*) și teiul argintiu (*T. tomentosa*). Îi întâlnim în special la câmpie și deal, mai rar urcă în etajul montan inferior până la aprox. 900 m, în amestec cu specii de stejar, rar în arborete pure. Tulpina este dreaptă, cilindrică, înaltă de până la 40 m. Scoarța este netedă la teii tineri, mai târziu brăzdată de crăpături verticale.

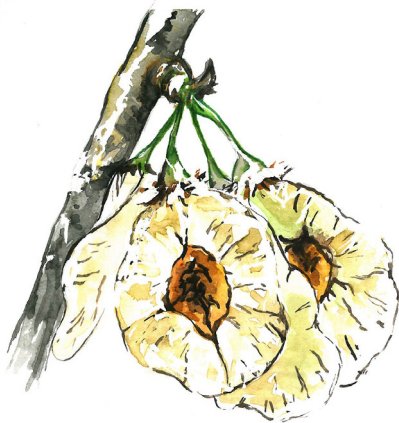
Frunza are formă de inimă (cordiformă) cu marginile zimțate. Florile sunt mari, galben-aurii, frumos mirositoare, cu proprietăți medicinale. Specie apicolă, este cel mai important arbore autohton pentru producția de miere. Trăiește în jur de 500 ani, excepțional chiar și 1000 ani.

Ulm

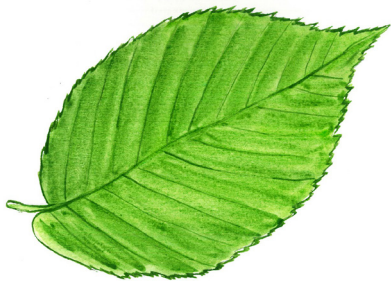
(*Ulmus minor*, *U. glabra*)

Exista două specii de ulm: ulmul de camp (*U. minor*) care crește la câmpie și deal, și ulmul de munte (*U. glabra*) care crește la deal și la munte. Sunt arbori iubitori de umiditate și cresc prin zăvoaie, la marginea apelor etc. Tulpina înaltă de 30-35 m cu scoarța cenușie la început, se acoperă de solzi subțiri la maturitate.

Frunzele
sunt lat-
eliptice,
asimetrice
la bază și
ascuțite la
vârf, zimțate
pe margini.
Traiește 300-
400 ani.

Material realizat de Asociația Natura
Transilvaniei.

e-mail: naturatransilvaniei@yahoo.com

web: www.naturatransilvaniei.ro

Text: Mihai Constantinescu

Desene: Iulia Olariu

Design: Claudiu Szabo, Dan Tăuțan

Editor: Mihaela Constantinescu

Foto copertă: Dan Tăuțan